

UITVOERINGSPROGRAMMA TOEZICHT EN HANDHAVING 2025

gemeente | tytsjerksteradiel

w a o m f n j
g r t h b s e
s g e

Inhoud

1.	Inleiding	2
1.1	Reikwijdte	2
1.2	Prioritering.....	2
1.3	Interbestuurlijk toezicht	2
1.4	Samenwerking tussen Toezicht en Handhaving (TH) en Veiligheid (V)	2
1.5	Jaarverslag	3
2.	Afgestemd toezicht.....	4
3.	Belangrijke ontwikkelingen.....	6
4.	Toezicht en handhaving bouw	8
5.	Toezicht en handhaving brandveilig gebruik	10
6.	Toezicht en handhaving groen.....	11
7.	Toezicht en handhaving APV en bijzondere wetten	12
8.	Toezicht en handhaving milieu	14
9.	Juridische handhaving	16
10.	Projecten	18
10.1	Integrale controles bedrijventerreinen	18
10.2	Mystery guest schenken onder 18-controles	18
10.3	Sociale media accounts (boa's).....	18
10.4	Evenementenkalender.....	18
10.5	Controles APV vergunningen.....	18
10.6	Stookinstallaties.....	19
10.7	Brandveilig gebruik woongebouwen	19
10.8	Inventarisatie landschappelijke elementen	19
10.9	Onderzoek verbreding inzet drone.....	19
11.	Borging	20
11.1	Beschikbare formatie.....	20
11.2	Financiën	20
11.3	Opleidingen	20
	Bijlage 1	22
	JAARVERSLAG 2024	23

1. Inleiding

In dit uitvoeringsprogramma staat beschreven welke taken door team Toezicht en Handhaving worden uitgevoerd in het jaar 2025. Vanuit dit team wordt het toezicht op en de handhaving van regels in de fysieke leefomgeving voor gemeente Tytsjerksteradiel uitgevoerd. Het programma is opgesteld op basis van gestelde doelen, prioriteiten en beschikbare formatie.

De Omgevingswet stelt kwaliteitseisen aan de inrichting van processen voor de uitvoering van toezicht en handhaving. Zo is het opstellen van een uitvoerings- en handhavingstrategie wettelijk verplicht (ons VTH-beleidsplan), net als het opstellen van een (jaarlijks)uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma is onderdeel van de beleidscyclus van de Omgevingswet en is vooral een uitwerking van de operationele beleidskaders.

1.1 Reikwijdte

Naast de taken die voortvloeien uit de Omgevingswet, voert team Toezicht en Handhaving ook taken uit op het gebied van andere wet- en regelgeving, zoals de Algemene plaatselijke verordening, de Alcoholwet, de Opiumwet, de Wet goed verhuurderschap en de Wet kinderopvang. Volledigheidshalve worden deze taken ook meegenomen in dit programma.

Dit betreft ons reguliere takenpakket. Via de kadernota komen we terug op overige aandachtspunten.

1.2 Prioritering

Alle taken die team Toezicht en Handhaving uitvoert, zijn taken die voortvloeien uit verschillende wet- en regelgeving. Taken worden uitgevoerd conform de prioritering in ons VTH-beleid.

Naast onze reguliere taken, voeren wij jaarlijks een aantal projecten uit. Met een project wordt er gedurende de loop van het uitvoeringsprogramma (een jaar) extra aandacht gelegd op een bepaald onderwerp.

1.3 Interbestuurlijk toezicht

In de Omgevingswet zijn regels opgenomen waar overheden zich aan moeten houden bij het uitvoeren van taken ten aanzien van toezicht en handhaving. De uitvoering van deze taken zijn veelal bevoegdheden van het college en soms bevoegdheden van de burgemeester. De gemeenteraad ziet hierop toe door kennis te nemen van de documenten uit de beleidscyclus. Dit (horizontaal) bestuurlijk toezicht wordt aangevuld met het (verticaal) interbestuurlijk toezicht (IBT) door de provincie Fryslân.

De provincie Fryslân houdt toezicht op de wettelijke taken van onze gemeente. Zo ook op de kwaliteit van ons VTH-beleid en de uitvoering daarvan. Zij beoordelen het beleidsplan, het uitvoeringsprogramma en het jaarverslag. Zij toetsen deze documenten aan de eisen die zijn vastgesteld op grond van de Ow (hoofdstuk 18).

1.4 Samenwerking tussen Toezicht en Handhaving (TH) en Veiligheid (V)

De samenwerking tussen de afdelingen Toezicht & Handhaving (TH) en Veiligheid (V) is essentieel voor de werkzaamheden. Door nauw samen te werken, kunnen beide afdelingen hun inspanningen beter coördineren en versterken. Deze samenwerking zorgt ervoor dat handhaving niet alleen gericht is op het naleven van regels, maar ook op het realiseren van bredere veiligheidsdoelen.

Uitwisseling van informatie

Regelmatige uitwisseling van informatie tussen de twee afdelingen is essentieel om effectief te reageren op veiligheidsrisico's. Door data te delen over incidenten, overtredingen en vergunningen

kunnen TH en V sneller inspelen op risico's en preventieve maatregelen nemen. Binnen onze gemeente zetten wij zowel intern als extern breed in op de uitwisseling van informatie.

Door afstemming en samenwerking:

- Worden handhavingsacties beter gepland en uitgevoerd, wat resulteert in efficiëntere en effectievere interventies;
- Kunnen gerichte preventieve maatregelen worden ingezet, zoals campagnes of buurtbijeenkomsten, die direct ondersteund worden door handhaving. Dit helpt om de zichtbaarheid van handhaving te vergroten en veiligheidsinitiatieven kracht bij te zetten;
- Zijn zowel interne als externe partners op de hoogte van wat er speelt binnen de samenleving, waardoor een gezamenlijke aanpak wordt bevorderd;
- Wordt bewustwording gecreëerd, de informatiepositie vergroot en zal dus de (bestuurlijke) weerbaarheid worden versterkt.

1.5 Jaarverslag

In bijlage 1 bij dit uitvoeringsprogramma is het jaarverslag van het jaar 2024 (looptijd oktober 2023 – oktober 2024) opgenomen. Team Toezicht & Handhaving werkte gedurende deze periode voor zowel gemeente Tytsjerksteradiel als gemeente Achtkarspelen. Om die reden is er sprake van een gecombineerd jaarverslag, waarin zowel de cijfers van Tytsjerksteradiel als Achtkarspelen zijn meegenomen. In het jaarverslag van 2025 zullen uiteraard alleen de cijfers van gemeente Tytsjerksteradiel worden opgenomen.

2. Afgestemd toezicht

Het toezicht is, daar waar zinvol, afgestemd met handhavingspartners binnen en buiten de gemeente. Zo werken we binnen de gemeente veel samen met de afdelingen Vergunningen/OAR en Veiligheid en buiten de gemeente met onder andere de FUMO en Veiligheidsregio Fryslân (VRF).

2.1 Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)

Voor de gemeente Tytsjerksteradiel voert de FUMO het basistakenpakket milieu uit. Dit betreft het toezicht op de bedrijven met de grootste milieurisico's. Naast dit milieutoezicht wordt ook de bereikbaarheid (Milieualarmnummer) en beschikbaarheid buiten kantooruren door de FUMO uitgevoerd.

2.2 Veiligheidsregio Fryslân (VRF)

De VRF is een gemeenschappelijke regeling van alle gemeenten in de provincie Fryslân. De VRF is de adviseur van de gemeente en heeft geen mandaat voor vergunningverlening of handhaving. Dit blijft de gemeente zelf doen. Daarnaast heeft de VRF een adviestaak bij grote(re) evenementen en kan een beroep worden gedaan op het delen van inhoudelijke kennis bij ingewikkelde vraagstukken.

2.3 Wetterskip Fryslân

Het waterschap zorgt voor een goed waterpeil in sloten en meren, bewaakt de waterkwaliteit en zuivert het afvalwater. De gemeente werkt nauw samen met het Wetterskip Fryslân om te komen tot integraal waterbeheer. Een voorbeeld is (planologische) medewerking bij het realiseren van wateropgaven of het rekening houden met waterbelangen bij nieuwbouw en herstructurering.

2.4 Provinsje Fryslân

De provincie heeft de coördinerende taak om de samenwerking tussen gemeentes op het gebied van onder andere vergunningen, toezicht en handhaving te coördineren. Hiervoor heeft de provincie een Fries VTH-overleg in het leven geroepen. Het VTH-overleg vindt zowel ambtelijk als bestuurlijk plaats. In het ambtelijk overleg worden de onderwerpen voor het bestuurlijk overleg voorbereid. Het Fries VTH-overleg heeft als doel om de hoogwaardige algehele leefkwaliteit in de provincie Fryslân te behouden en verder te versterken door afstemming.

2.5 Politie en Openbaar Ministerie

De politie en het Openbaar Ministerie (OM) zijn onze samenwerkingspartners op het strafrechtelijk vlak. Indien strafrechtelijk optreden is vereist, bijvoorbeeld bij de vervolging van milieuovertredingen en/of situaties waarbij sprake is van economische delicten, vindt er afstemming plaats met deze partners. De vervolging van overtredingen openbare ruimte worden afgehandeld door het OM. De regie op de samenwerking en afstemming wordt gevoerd in het lokaal driehoeksoverleg tussen de burgemeester, de politie en de Officier van Justitie (OvJ). De LHS(O) geeft een belangrijk kader voor de afstemming tussen straf- en bestuursrecht in het VTH-domein. De LHS(O) regelt een heldere rolverdeling en goede afstemming tussen de gemeente, de politie en het OM.

Daarnaast adviseert de politie ook op het gebied van grote(re) evenementen. Dit wordt gedaan door de adviseur/coördinator evenementen en demonstraties van de politie Noord-Nederland.

2.6 Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Fryslân (GGD)

Eén van de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet is het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Om deze reden speelt de GGD een grotere rol bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving dan onder de oude wet- en regelgeving (de Wabo). De GGD beschikt over de kennis op het gebied van gezondheid en denkt mee

op welke manier de fysieke omgeving de gezondheid kan bevorderen, maar ook schaden. Door preventief in te grijpen in de fysieke leefomgeving kan er veel winst behaald worden op het gebied van de volksgezondheid.

Daarnaast is er een nauwe samenwerking met de GGD op het gebied van de kinderopvang. De GGD voert namelijk de controles uit op de kinderopvanglocaties in de gemeente.

3. Belangrijke ontwikkelingen

In dit hoofdstuk beschrijven wij een aantal belangrijke ontwikkelingen voor het Team Toezicht en Handhaving waar zij gedurende de looptijd van dit uitvoeringsprogramma mee te maken krijgen.

3.1 Nieuwe organisatie: gemeente Tytsjerksteradiel

Per 1 januari 2025 is gemeente Tytsjerksteradiel weer een volledig zelfstandige gemeente. Waar de afdeling Toezicht, Handhaving en Veiligheid voorheen werkte voor de Werkmaatschappij 8KTD (een samenwerkingsvorm tussen gemeente Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel), is zij per 1 januari 2025 alleen werkzaam voor gemeente Tytsjerksteradiel.

In 2025 zal daarom ook de nodige aandacht besteed worden aan het verder ontwikkelen van een nieuwe organisatie. Voor team Toezicht en Handhaving zal dit vooral betekenen het opnieuw opbouwen van het team en het inregelen/herverdelen van de werkzaamheden onder de 'oude' werknemers en eventueel nieuwe werknemers.

3.2 Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Inmiddels is er enige ervaring opgedaan met de Omgevingswet. Daarentegen hebben wij ook nog steeds lopende procedures onder de oude wet- en regelgeving (bv. Wabo). Naar verwachting zullen er het komende jaar diverse procedures onder de oude wet- en regelgeving afgerond worden. Op deze manier worden de 'oude' zaken langzamerhand uitgefaseerd en kan het werken onder de Omgevingswet steeds meer de nieuwe standaard worden.

Het werken onder de Omgevingswet brengt een wijziging in werkwijze met zich mee. Hoewel integraal werken altijd al belangrijk is geweest, is dit onder de Omgevingswet nog belangrijker geworden. De Omgevingswet vereist dat er integraal wordt gewerkt en dat er op voorhand wordt gekeken naar de samenhang tussen verschillende onderwerpen en dat verschillende perspectieven en belangen op voorhand worden bekeken en afgewogen. Een open blik en samenwerken zijn belangrijk bij deze manier van werken.

Wij passen dit in de praktijk toe door samen te werken middels een Omgevingstafel. De Omgevingstafel staat – sinds eind 2024 - wekelijks op de planning. Hier worden verschillende casussen – aan de voorkant – besproken en worden de casussen vanuit verschillende perspectieven besproken. Bij de Omgevingstafel sluiten ambtenaren van verschillende afdelingen aan (OAR, Vergunningen, Toezicht & Handhaving). Omdat de Omgevingstafel nog relatief nieuw is, wordt gemonitord of deze tafel op de juiste wijze bijdraagt aan een integrale samenwerking.

3.3 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Per 1 januari 2024 is ook de Wet kwaliteitsborging (Wkb) in werking getreden, welke inmiddels onderdeel is geworden van de Omgevingswet. De Wkb treedt gefaseerd in werking. Vanaf 1 januari 2024 geldt de Wkb voor de nieuw te bouwen bouwwerken gevolklasse 1 (categorie van relatief eenvoudige bouwwerken). Andere bouwwerken volgen. Dat begint met de verbouw van bouwwerken gevolklasse 1, mogelijk vanaf 1 juli 2025.

In het jaar 2024 is er weinig ervaring opgedaan met de Wkb. Oorzaak hiervan is dat er aan het eind van 2023 nog veel aanvragen zijn gedaan voor omgevingsvergunningen onder de Wabo en op deze vergunningen het stelsel van kwaliteitsborging nog niet van toepassing is. Naar verwachting zal in de loop van 2025 het aantal meldingen onder de Wkb langzaam toenemen en kan er op die manier ook praktische ervaring opgedaan worden met de Wkb.

3.4 Wet goed verhuurderschap (Wgv)

Op 1 juli 2023 is de Wet goed verhuurderschap (Wgv) in werking getreden. Gemeenten moesten per 1 januari 2024 een meldpunt hebben ingericht voor klachten over particuliere verhuurders. Met ingang van 1 juli 2024 is de Wgv verder uitgebreid met onder andere de Wet betaalbare huur (Wbh). De Wbh versterkt de rechtspositie van huurders en reguleert de huren in de sociale en vrije middenhuur sector. Gemeenten krijgen via de Wet goed verhuurderschap een toezichthoudende en handhavende rol op de hoogte van huurprijzen, jaarlijkse huurverhoging en de servicekosten. Vanaf 1 januari 2025 hebben gemeenten de bevoegdheden op deze laatst genoemde overtredingen te handhaven.

3.5 Wet politiegegevens (Wpg)

Voor het toezicht houden op en handhaven van de openbare orde heeft de gemeente boa's in dienst. Boa's verwerken politie- /strafrechtelijke gegevens onder de Wet politiegegevens (Wpg) in het kader van hun specifieke opsporingsbevoegdheid. Het verwerken van gegevens betreft elke handeling met een politiegeven: dit zijn onder andere het registreren, raadplegen, wijzigen, tonen, verstrekken en verwijderen van gegevens. De boa's vallen dus bij de verwerking van deze gegevens niet onder de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), maar onder de Wpg. De Wpg biedt evenwicht tussen de bescherming van de privacy van de burger enerzijds en het belang van de rechtshandhaving anderzijds.

Als gemeente zijn we verplicht jaarlijks een interne privacy-audit te doen. Daarnaast moeten we 1 keer in de 4 jaar een externe Wpg-audit laten uitvoeren. Met de audits moeten we als gemeente laten zien hoe het verwerken van politiegegevens is georganiseerd, de maatregelen en procedures die daarop van toepassing zijn en de werking van deze maatregelen en procedures.

3.6 Boa registratie systeem (BRS)

Eind 2024 zijn we overgegaan tot aanschaf van het Boa registratie systeem (BRS). Het BRS is bedoeld voor buitengewoon opsporingsambtenaren. De boa legt zijn ambtelijke bevindingen vast en kan deze, ter uitoefening van zijn taak, landelijk delen met collega opsporingsambtenaren. Het BRS voldoet aan de gestelde eisen in de Wet politiegegevens.

Het BRS faciliteert het efficiënt handhaven. 'On the spot' kunnen werken is een eerste vereiste voor elke handhaver. Een constatering, waarschuwing of proces-verbaal moet ter plekke op een snelle, veilige en efficiënte wijze afgerond kunnen worden. BRS faciliteert het professionaliseren van de werkwijze van de boa's. In 2025 wordt het werken met BRS verder geïntegreerd in de werkwijze van de boa's.

4. Toezicht en handhaving bouw

Wat willen we bereiken?

Veiligheid en gezondheid

Het bouwen en slopen van bouwwerken en het gebruik ervan moet op een zodanige wijze plaatsvinden dat de veiligheid en gezondheid van de gebruikers van deze bouwwerken en de mensen die zich in de directe omgeving daarvan bevinden, is gewaarborgd;

Duurzaamheid

Kwalitatief goede, energiezuinige en duurzame bouwwerken die op grond van het bestemmingsplan passend worden gebruikt, waarbij speciale aandacht is voor behoud van monumenten.

Wat doen we?

1. Het houden van (regulier) toezicht

De omgevingsvergunningen onderdeel Bouw worden tijdens verschillende bouwfasen gecontroleerd in overeenstemming met het 'Bbl Toezichtprotocol Bouwactiviteit' van de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland. De te onderscheiden fasen tijdens de bouw zijn: Aanloop, Onderbouw, Bovenbouw, Gevel/Dak en Afbouw. Binnen deze fasen zijn er verschillende toetsmomenten, die zijn geconformeerd aan het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

In Tytsjerksteradiel richt het toezicht op de hoofdstukken veiligheid, gezondheid en duurzaamheid uit het Bbl. Ook het uitzetten van bouwwerken (hoofdgebouwen) is onderdeel van het toezicht.

Onderdeel	Controlefrequentie	Verwacht aantal controles
Gevolklasse 1 (Wabo)	Conform toezichtprotocol	50
Verbouw (Wabo en Ow)	Conform toezichtprotocol	500
Gevolklasse 2 en 3 (Wabo en Ow)	Conform toezichtprotocol	20

2. Controles erfgoed

Het toezicht op behoud van cultureel erfgoed is een belangrijke zaak. Ongeoorloofde veranderingen zijn meestal niet terug te draaien. Er zijn in Tytsjerksteradiel 157 rijksmonumenten. Het zonder monumentenvergunning veranderen, beschadigen of vernielen van een monument is strafbaar (economisch delict). Er worden per jaar enkele omgevingsvergunningen onderdeel monumenten verleend. Er wordt in alle gevallen toegezien op de juiste uitvoering van de vergunningen. Verder zijn we alert op illegale activiteiten op dit gebied.

3. Toezicht op basis van klachten/meldingen

Naast inspecties op verleende omgevingsvergunningen, doen we onderzoek naar mogelijk illegale bouwwerken, illegaal gebruik of illegale sloopactiviteiten. Dit doen wij voornamelijk op basis van meldingen. Daarnaast zijn de toezichthouders alert op in het oog springende situaties. Meldingen worden opgepakt conform de prioritering in ons VTH-beleid. Dat wil zeggen dat activiteiten met een topprioriteit direct en met spoed worden opgepakt, maar dat activiteiten met een lage prioriteit niet, of pas wanneer daar tijd voor is, worden opgepakt.

4. Controles strijdig gebruik Omgevingsplan

Deze strijdigheden kunnen kenbaar worden door bijvoorbeeld vrije veldtoezicht, controles, maar ook door meldingen of klachten. Voor behandeling van deze zaken volgen wij de prioritering in ons VTH-beleid.

5. Wkb oplevercontroles en dossiercontroles

Meldingen waarbij geen sprake is van bijzondere lokale omstandigheden of risico's of waarbij geen sprake is van een geprioriteerd thema vanuit het VTH-beleidsplan, worden zoveel mogelijk standaard afgedaan. Hierbij wordt dus alleen getoetst op de volledigheid van stukken en het dossier. Wanneer er sprake is van gebiedspecifieke risico's kan worden besloten het dossier verder inhoudelijk te beoordelen of de risico's zijn geborgd.

6. Steekproefcontroles Wkb dossiers

In de Wkb dossiers voeren wij steekproefsgewijs controles uit en wordt risicogestuurd toezicht gehouden. Hiermee wordt recht gedaan aan de bedoeling van de wet en anderzijds houden wij onze verantwoordelijkheid met betrekking tot het bouwtoezicht. Een reden voor een steekproefsgewijze controle kan bijvoorbeeld zijn de aanwezigheid van bijzondere lokale omstandigheden, ontvangen klachten/meldingen of op basis van eigen constatering.

Wat meten we?

Voor het monitoren van bovengenoemde taken, willen we onderstaande zaken meten. Wij proberen ons bestaande zaaksysteem, Powerbrowser, zo in te richten dat wij de te meten gegevens op een makkelijke manier uit ons zaaksysteem kunnen filteren. Dat is nu nog niet mogelijk voor alle gegevens, maar we werken aan verbetering.

1. Aantal toezichtmomenten en naleefgedrag in het geval van verleende vergunningen en geaccepteerde meldingen;
2. Aantal controles naar aanleiding van meldingen van burgers;
3. Aantal Wkb oplever- en dossiercontroles;
4. Aantal steekproefcontroles Wkb en resultaten.

5. Toezicht en handhaving brandveilig gebruik

Wat willen we bereiken?

(Brand)veiligheid en gezondheid

Niemand zal het belang van het voorkomen en beperken van brand en de gevolgen ervan betwisten. Brandpreventie is dan ook een belangrijke taak voor onze organisatie. Door het nemen van brandpreventieve maatregelen wordt brand en een ongeluk ten gevolge daarvan zoveel mogelijk voorkomen. De beste brandpreventie is dan ook het voorkomen van brand.

Wat doen we?

1. Controles brandveiligheid

De controles in het kader van brandveiligheid hebben een hoge prioriteit binnen onze gemeente. Het toezicht bij het onderdeel brandveilig gebruik gebouwen richt zich op de meldingsplichtige objecten. Dat zijn bijvoorbeeld scholen, kinderdagverblijven en woonzorgcentra. Ook andere voor publiek toegankelijke plaatsen zoals horeca(hotels), wijkcentra en sporthallen zijn opgenomen in de cyclus van periodieke controles. Daarnaast wordt er toezicht gehouden op de brandveiligheid ten tijde van (grote) evenementen.

Onderdeel	Controlefrequentie	Verwacht aantal controles
Gebouwen	Conform toezichtprotocol	100
Evenementen	10% (gericht op de risicovolle evenementen)	30-40

2. Toezicht op basis van klachten

Naast inspecties op de meldingsplichtige objecten, doen we onderzoek naar mogelijk illegale situaties. Dit doen wij voornamelijk op basis van meldingen. Daarnaast zijn de toezichthouders alert op in het oog springende situaties. Meldingen worden opgepakt conform de prioritering in ons VTH-beleid. Dat wil zeggen dat activiteiten met een topprioriteit direct en met spoed worden opgepakt, maar dat activiteiten met een lage prioriteit niet, of pas wanneer daar tijd voor is, worden opgepakt.

Wat meten we?

1. Naleefscores meldingen brandveilig gebruik;
2. Aantal dossiers brandveilig gebruik.

6. Toezicht en handhaving groen

Wat willen we bereiken?

Het behouden van de 'groene' fysieke leefomgeving

Kenmerkend voor Tytsjerksteradiel is het singel- en houtwallenlandschap. Dit groene landschap willen we behouden en waar mogelijk versterken. We willen voorkomen dat er illegaal wordt gekapt en dat er illegaal snoeiafval wordt verbrand.

Wat doen we?

1. Het houden van (regulier) toezicht

Er worden jaarlijks veel kapvergunningen verleend. Aan veel vergunningen worden geen voorschriften verbonden, deze worden daarom ook niet gecontroleerd. De kapvergunningen met voorwaarden worden wel allemaal gecontroleerd. Een kapmelding moet gedaan worden bij onderhoud van houtwallen en houtsingels. Deze worden allemaal gecontroleerd op (algemene) voorschriften.

Voor bepaalde activiteiten die van invloed zijn op (o.a. landschappelijke) waarden moet een omgevingsvergunning, onderdeel aanleg, worden aangevraagd. Een en ander is geregeld in het omgevingsplan. Voorbeelden hiervan zijn het dempen van sloten, het rooien van boomwallen en het ophogen van landerijen. Deze vergunningen worden allemaal gecontroleerd.

Bij het onderhoud aan het landschap (kap- en snoeiwerk bij houtsingels) wordt aan landeigenaren/beheerders vaak een ontheffing verleend van de APV om dit hout ter plaatse te verbranden. Deze worden allemaal gecontroleerd.

Onderdeel	Controlefrequentie	Verwacht aantal controles
Kapvergunning	100%	70
Kapmelding	100%	90
Vergunning aanleg	100%	5
Ontheffing verbranden snoeihout	100%	65

2. Toezicht op eigen initiatief en op basis van klachten/meldingen

Naast het reguliere toezicht, houden wij toezicht op illegale activiteiten. Dit doen we op eigen initiatief en naar aanleiding van meldingen van burgers. Meldingen worden opgepakt conform de prioritering in ons VTH-beleid. Dat wil zeggen dat activiteiten met een topprioriteit direct en met spoed worden opgepakt, maar dat activiteiten met een lage prioriteit niet, of pas wanneer daar tijd voor is, worden opgepakt.

Wat meten we?

1. Aantal toezichtmomenten en naleefgedrag in het geval van verleende vergunningen en geaccepteerde meldingen;
2. Aantal hercontroles in het kader van regulier toezicht;
3. Aantal binnengekomen klachten/meldingen;
4. Aantal controles naar aanleiding van klachten/meldingen van burgers.

7. Toezicht en handhaving APV en bijzondere wetten

Wat willen we bereiken?

Veilige leefomgeving

Een levendige en bruisende gemeente, waarbij oog is voor risico's die activiteiten in de openbare ruimte met zich meebrengen. Wij willen de openbare orde en veiligheid beschermen en onaanvaardbare hinder en overlast beperken dan wel voorkomen.

Wat doen we?

1. Het behandelen van vergunningaanvragen en meldingen met betrekking tot de APV en bijzondere wetten

Binnen onze afdeling worden ook de vergunningaanvragen en meldingen behandeld met betrekking tot de APV en bijzondere wetten. Jaarlijks vinden er honderden evenementen plaats binnen onze gemeente (van klein tot groot). Afhankelijk van de grootte van het evenement wordt er een evenementenvergunning verleend of een melding verwerkt.

Ook standplaatsvergunningen, ontheffingen sluitingstijden en andere ontheffingen in de zin van de APV worden binnen onze afdeling behandeld. Tot slot worden de horecavergunningen binnen onze afdeling verwerkt. Dit betreffen de exploitatievergunningen en de alcoholvergunningen. Ten aanzien van de exploitatievergunningen en alcoholvergunningen wordt een Bibobtoets gedaan.

Onderdeel	Aantal te verwachten nieuw of gewijzigde verleende vergunningen/meldingen
Evenementen (vergunningen en meldingen)	400
Standplaatsvergunningen	35
Ontheffingen sluitingstijden	45
Ontheffingen art. 35 Alcoholwet	45
12-dagenregeling	50
Exploitatievergunningen	12
Alcoholvergunningen	12
Bibob-toetsen	6

2. Het houden van (regulier) toezicht

Onze toezichthouders houden toezicht op de Alcoholwetvergunningen, de Alcoholverordening, horeca-exploitatievergunningen en de Wet op de kansspelen. Dit wordt gedaan binnen de reguliere horeca (hotels, restaurants, snackbars etc.) en paracommerciële horecabedrijven (sportkantines, dorpshuizen etc.). Toezichthouders controleren of er wordt voldaan aan de voorschriften in de vergunningen.

Daarnaast worden er controles uitgevoerd tijdens risicovolle evenementen. Hieronder worden evenementen verstaan waarvan op basis van omvang en/of eerdere ervaringen overlast verwacht kan worden. Op basis van ervaring uit voorgaande jaren is ca 10% van de verleende evenementenvergunningen/meldingen aan te merken als risicovol.

Onderdeel	Controlefrequentie	Verwacht aantal controles
Evenementen	10% (risicovolle evenementen)	40
Exploitatievergunningen	20%	25
Alcoholvergunningen	20%	20
Wet op de kansspelen	20%	3
12-dagenregeling	15%	7

3. Toezicht op basis van klachten/meldingen

Naast het reguliere toezicht, houden wij toezicht op illegale activiteiten. Dit doen we op eigen initiatief en naar aanleiding van meldingen van burgers. Binnen het publiek domein wordt er gewerkt met Fixi. Via Fixi kunnen inwoners een melding maken. De afgelopen jaren is het aantal meldingen flink gestegen, waardoor niet alle meldingen kunnen worden opgepakt. Meldingen worden daarom opgepakt conform de prioritering in ons VTH-beleid. Dat wil zeggen dat activiteiten met een topprioriteit direct en met spoed worden opgepakt, maar dat activiteiten met een lage prioriteit niet, of pas wanneer daar tijd voor is, worden opgepakt.

4. Strafrechtelijk optreden boa's

Indien noodzakelijk kan bij constatering van een overtreding een bestuurlijke strafbeschikking worden uitgevaardigd of proces-verbaal tegen de overtreder worden opgemaakt. Hoewel in beginsel bestuursrechtelijk wordt opgetreden tegen overtredingen kan het voorkomen dat het uitvaardigen van een bestuurlijke strafbeschikking of het opmaken van een proces-verbaal effectiever is. Dit is met name het geval bij overtredingen van de Algemene Plaatselijke Verordening. Tegen overtredingen van de APV wordt daarom in beginsel strafrechtelijk opgetreden.

Wat meten we?

1. Aantal afgehandelde aanvragen (vergunningen, meldingen, ontheffingen) met betrekking tot de APV en bijzondere wetten;
2. Aantal bibobtoetsen;
3. Aantal toezichtmomenten en naleefgedrag in het geval van verleende vergunningen en geaccepteerde meldingen;
4. Aantal binnengekomen meldingen/klachten (Fixi);
5. Aantal controles naar aanleiding van klachten/meldingen van burgers;
6. Aantal bestuurlijke strafbeschikkingen en processen-verbaal.

8. Toezicht en handhaving milieu

Wat willen we bereiken?

Het risico op aantasting van het leefmilieu en de leefbaarheid door bedrijfsmatige activiteiten te verminderen door het bevorderen van het naleefgedrag.

Wat doen we?

1. Actueel houden bedrijvenbestand

Een bepaalde categorie activiteiten dient op basis van het Omgevingsplan te worden gemeld bij de gemeente. Deze categorie wordt door de gemeente middels een oplevercontrole gecontroleerd. De activiteiten op basis van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) liggen bij de FUMO.

Met deze bedrijven wordt ook besproken welke voorschriften op de activiteiten van toepassing zijn en worden afspraken gemaakt over het voldoen aan deze voorschriften of het indienen van verplichte onderzoeksrapporten. Dit soort controles zijn dus vooral informatief van aard; de inrichtinghouder helpen aan de voorschriften te voldoen. Hierna treedt het toezichtstraject in werking.

Het up to date houden van het bedrijfsbestand is geen basistaak van de FUMO. Deze voeren wij als gemeente zelf uit. Om te voorkomen dat bedrijven en activiteiten buiten beeld blijven/raken, voeren wij administratief toezicht uit. Dit bestaat bijvoorbeeld uit een check in het KVK en controles van luchtfoto's. Dit levert een continue actualisatieslag op voor zowel de basistaakbedrijven van de FUMO als onze eigen activiteiten.

Onderdeel	Verwacht aantal controles
Oplevercontroles	7
Administratief toezicht	45

2. Toezicht op basis van klachten/meldingen

Naast het reguliere toezicht, houden wij toezicht op illegale activiteiten. Dit doen we op eigen initiatief en naar aanleiding van meldingen van burgers. Meldingen worden opgepakt conform de prioritering in ons VTH-beleid. Dat wil zeggen dat activiteiten met een topprioriteit direct en met spoed worden opgepakt, maar dat activiteiten met een lage prioriteit niet, of pas wanneer daar tijd voor is, worden opgepakt.

Wij zien de afgelopen jaren een toename van het aantal binnengekomen klachten die milieu- en omgevinggerelateerd zijn. Dit zijn voornamelijk klachten met betrekking tot geluid. Klachten worden, net als meldingen, opgepakt conform de prioritering in ons VTH-beleid. Wij verwachten in 2025 ongeveer 25 meldingen/klachten op te pakken.

3. Geluidsondersteuning sociaal domein

De afgelopen jaren hebben wij gezien dat geluidshinder gerelateerd aan sociale problematiek bij particulieren toeneemt. Wij doen hierin ondersteunende werkzaamheden. Zo voeren wij geluidsmetingen uit met een meetstation, doen we fysieke metingen of laten wij deze door een marktpartij of de FUMO uitvoeren. Wij verwachten het komende jaar drie controles uit te voeren.

4. Fysieke controles ruimtelijke toets

Vanuit de afdeling Ruimtelijke Ordening en Planontwikkeling komt regelmatig een verzoek om locaties te controleren op de feitelijke activiteiten die er worden uitgevoerd. Wij verwachten in 2025 vijf dergelijke onderzoeken/controles uit te voeren.

5. Projectmatig milieutoezicht

Het toezicht voor de activiteiten met een hoog milieurisico ligt bij de FUMO. De activiteiten waar wij als gemeente zelf toezicht op uitoefenen (die niet onder de basistaken vallen van de FUMO), zijn onder andere horecabedrijven, detailhandel, woonverblijven, kantoren en dierenverblijven (niet agrarisch). Het milieutoezicht wordt projectgewijs georganiseerd. Zo kan er gericht op aspecten worden gestuurd. In 2025 zal de focus liggen op stookinstallaties. Dit project wordt nader uitgewerkt onder paragraaf 10.6.

6. Administratief toezicht – label C

Per 1 januari 2023 moet een kantoorgebouw minimaal energielabel C hebben. Dit betekent een primair fossiel energiegebruik van maximaal 225 kWh per m² per jaar. Wij doen een administratieve check op basis van gegevens van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Wij verwachten vier controles uit te voeren in 2025. Fysieke controles bij de desbetreffende bedrijven worden niet uitgevoerd wegens gebrek aan capaciteit.

Wat meten we?

1. Aantal oplevercontroles;
2. Aantal controles administratief toezicht;
3. Aantal milieugerelateerde klachten en meldingen;
4. Aantal controles geluidsondersteuning sociaal domein;
5. Aantal fysieke controles ruimtelijke toets;
6. Aantal controles administratief toezicht – label C.

9. Juridische handhaving

Wat doen we?

1. Behandelen van handhavingsverzoeken

Alle (ontvankelijke) handhavingsverzoeken worden opgepakt (dit is wettelijk verplicht). Bij elk verzoek wordt een belangenafweging gemaakt of er voor het specifieke geval wel of niet handhavend wordt opgetreden. Hierbij wordt gekeken naar het karakter van het overtreden voorschrift, het daarbij betrokken algemene belang en de belangen van verzoeker.

2. Het opleggen van bestuursrechtelijke maatregelen

Indien een overtreding in de fase van toezicht niet wordt opgelost, kan ervoor gekozen worden juridisch handhavend op te treden. Er wordt dan een bestuurlijke maatregel opgelegd in de vorm van een last onder dwangsom, last onder bestuursdwang of bestuurlijke boete. Bestuurlijke maatregelen worden opgelegd op basis van diverse wet- en regelgeving. Denk hierbij aan (onder andere) de Omgevingswet, lokale verordeningen, de Alcoholwet, de Opiumwet en de Wet goed verhuurderschap.

3. Handhaving openbare orde in samenwerking met team Veiligheid

De Gemeentewet belast de burgemeester met de handhaving van de openbare orde. De problemen die spelen op veiligheidsgebied zijn sterk uiteenlopend van aard. Van drugsoverlast, huiselijk geweld, wanordelijkheden tot gevaarlijke honden en vuurwerk. Het opleggen van bestuursrechtelijke maatregelen in het kader van handhaving van de openbare orde is onderdeel van de werkzaamheden van Toezicht en Handhaving. Ook het – in uitzonderlijke gevallen – opstellen/gebruiken van noodbevoegdheden op basis van de Gemeentewet valt onder de werkzaamheden. Denk hierbij aan een noodbevel en/of noodverordening.

4. Handhaving kinderopvang in samenwerking met de GGD

De GGD verzorgt de controles op de kinderopvanglocaties. De rapportages worden door ons vertaald naar brieven. Als sprake is van een advies om te handhaven, zal dit worden gedaan volgens de 'Beleidsregels gemeentelijke taken uitvoering Wet kinderopvang Tytsjerksteradiel 2020'.

5. Wet goed verhuurderschap

De Wet goed verhuurderschap is op 1 juli 2023 ingegaan. Het doel van de wet is om ongewenste verhuurpraktijken te voorkomen en tegen te gaan bij alle groepen huurders, waaronder arbeidsmigranten. Wij behandelen de klachten die binnenkomen via het gemeentelijk meldpunt ongewenst gedrag verhuurder. Daarnaast is de wet op een aantal punten aangepast in 2024. De gemeente heeft daarmee extra taken gekregen op basis van deze wet. Onder andere heeft de gemeente een extra toezichthoudende en handhavende rol gekregen op de hoogte van huurprijzen, jaarlijkse huurverhoging en de servicekosten.

Het afgelopen jaar zijn er vrijwel (nog) geen meldingen binnengekomen via het meldpunt. Het komende jaar zal daarom gebruikt worden voor het eigen maken van de werkzaamheden die voortvloeien uit deze wet.

6. Privaatrechtelijk optreden

In samenwerking met afdeling grondzaken en afdeling beheer wordt er jaarlijks een aantal zaken opgepakt waarbij burgers zonder toestemming grond van de gemeente in gebruik hebben genomen. Deze zaken worden privaatrechtelijk opgepakt.

7. Vertegenwoordiging college/burgemeester bij bezwaar- en beroepsprocedures

Tegen een besluit (als bedoeld in artikel 1:3 van de Awb) kan een rechtsmiddel aangewend worden. In beginsel kan tegen ieder besluit bezwaar worden aangetekend. Tegen de beslissing op bezwaar kan beroep ingediend worden bij de rechtbank. Tot slot volgt de mogelijkheid van hoger beroep bij de Raad van State. Juristen van team Toezicht en Handhaving vertegenwoordigen het bevoegd gezag bij genoemde instanties.

8. Advisering portefeuillehouders

Portefeuillehouder(s) worden geadviseerd op het gebied van toezicht en handhaving door de juristen. Er wordt extra aandacht besteed aan politiek gevoelige zaken.

9. Opstellen en/of actualiseren beleidsstukken

Bestuursorganen stellen beleidsregels vast om vooraf duidelijk te maken hoe zij omgaan met hun beslisruimte. In de beleidsregels wordt aangegeven hoe omgegaan wordt met beslisruimte. Voordeel is dat dan niet per geval bepaald hoeft te worden. Ontwikkelingen in de wet- en regelgeving en de jurisprudentie zijn van alle tijden. Dit brengt met zich mee dat in voorkomende gevallen bestaande beleidsregels aan nieuwe ontwikkelingen moeten worden aangepast of dat er naar aanleiding van nieuwe wet- en regelgeving en daaruit voortvloeiende bevoegdheden, een nieuwe beleidsregel opgesteld dient te worden.

Wat meten we?

1. Aantal handhavingsverzoeken;
2. Aantal lopende handhavingstrajecten (last onder dwangsom, last onder bestuursdwang, bestuurlijke boetes);
3. Aantal juridische procedures (bezwarencommissie, rechtbank, Raad van State);
4. Aantal controles en maatregelen in de kinderopvang;
5. Aantal binnengekomen meldingen via het meldpunt ongewenst gedrag verhuurder;
6. Aantal privaatrechtelijke zaken;
7. Aantal nieuwe en/of geactualiseerde beleidsstukken.

10. Projecten

10.1 Integrale controles bedrijventerreinen

Integrale controles worden uitgevoerd door toezichthouders van verschillende domeinen en vinden veelal onaangekondigd plaats. De controles zijn bedoeld om onder meer bouw- en brandveiligheid, milieuvorschriften en naleving van het omgevingsplan na te gaan. Ook wordt er gecontroleerd of er gevaarlijke stoffen worden opgeslagen, zoals grondstoffen voor synthetische drugs of explosieve stoffen in illegaal vuurwerk. Deze controles dragen bij aan het verbeteren van de veiligheid én een eerlijk ondernemersklimaat. De controles zijn onderdeel van de aanpak van ondermijning. Er vindt daarom ook een samenwerking plaats met team Veiligheid.

De integrale controles worden uitgevoerd in samenwerking met externe partners, zoals RIEC, politie, de belastingdienst, brandweer en/of de NVWA. Begin 2025 wordt er ingezet op scholing van betrokken medewerkers waarna er in het tweede halfjaar zal worden overgegaan tot feitelijke controles. Er wordt minimaal één integrale controle uitgevoerd.

10.2 Mystery guest schenken onder 18-controles

Om effectief toezicht te kunnen houden op het schenken en/of verkopen van alcohol aan personen onder de 18 jaar is het noodzakelijk om mystery guest-controles uit te voeren. Deze controles kunnen niet uitgevoerd worden door de toezichthouders in dienst van de gemeente. Voor deze vorm van toezichtcontroles wordt gebruik gemaakt van diensten van marktpartijen. De afgelopen jaren is er ingezet op preventie. Om die reden zullen er in het tweede kwartaal van 2025 mystery guest controles uitgevoerd worden. Indien er overtredingen worden geconstateerd, zal de handhaving opgepakt worden door de juristen van team Toezicht en Handhaving.

10.3 Sociale media accounts (boa's)

Om in contact te komen met jongeren, kan sociale media ingezet worden. Er wordt een account aangemaakt op social media platform Instagram. Het account moet transparant zijn en het moet voor iedereen duidelijk zijn dat het gaat om een overheidsaccount. Het doel van het account is het kunnen benaderen van jongeren en het op de hoogte blijven van wat er leeft onder de jongeren. Met deze informatie kunnen de boa's meer risicogericht hun acties inzetten. Daarnaast kunnen de boa's een inkijkje geven in hun dagelijkse werkzaamheden.

10.4 Evenementenkalender

Tot op heden staan op de evenementenkalender op de website van de gemeente alleen de B- en C-evenementen in onze gemeente. Dit zijn de grotere evenementen die veel invloed hebben op de omgeving (bijvoorbeeld qua geluid of verkeer). Per jaar zijn dit ongeveer 40 evenementen.

In 2025 worden ook de A-evenementen en alle meldingen op de website in de evenementenkalender gezet. Dit betreffen ongeveer 350/400 evenementen.

10.5 Controles APV vergunningen

Een bedrijf heeft een exploitatievergunning nodig als tegen vergoeding logies wordt verstrekt, dranken worden geschonken of rookwaren of spijzen voor directe consumptie worden bereid of verstrekt. Daarnaast is een Alcoholvergunning nodig indien er alcohol wordt geschonken. In 2025 zal er – naast de reguliere controles - extra tijd worden besteed aan de controles op de exploitatievergunningen en de Alcoholvergunningen. Dit betreffen vergunningen van reguliere horeca, maar ook van sportkantines en kroegen.

10.6 Stookinstallaties

Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) verstaat onder een stookinstallatie een technische eenheid waarin brandstoffen worden geoxideerd om de opgewekte warmte te gebruiken. Denk hierbij aan (CV)ketels, luchtverhitters, ovens, fornuizen, kachels, gasmotoren en gasturbines.

Stookinstallaties kunnen schadelijk zijn voor het milieu. Nadelige gevolgen zijn vooral verontreiniging van de lucht, lozingen, gebruik van energie en veiligheid. De activiteit is een bedrijfstak overstijgende activiteit. Er is sprake van een milieubelastende activiteit waarvoor het Rijk regels stelt in het Bal. De activiteit is meestal geen zelfstandig bedrijf, maar wordt uitgevoerd als onderdeel van een bedrijf en soms ook binnen een huishouden. Voor de bedrijfstak overstijgende activiteiten zijn landelijk eisen uitgewerkt die nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving beperken.

Het doel is om binnen onze gemeente zicht te krijgen op alle stookinstallaties welke verplicht een keuring moeten ondergaan. Wij gaan na of deze installaties op tijd worden onderhouden en goed afgesteld zijn. Hiermee wordt energiebesparing en minder schadelijke emissies in de lucht beoogd. Installaties die bezocht worden door de FUMO worden in dit project niet meegenomen. Doormiddel van vooronderzoek in eigen systemen en externen wordt er een bezoeklijst opgesteld, en bezocht. Bedrijven die regelmatig onderhoud uitvoeren worden niet bezocht. Wij verwachten in 2025 18 (eerste) controles te doen en 12 hercontroles.

10.7 Brandveilig gebruik woongebouwen

Bij brand moet een woongebouw veilig en snel ontlucht kunnen worden. Hiervoor heeft een woongebouw vluchtroutes. Het is belangrijk dat de vluchtroute altijd veilig blijft en gebruikt kan worden. Er moet daarom voorkomen worden dat er brand kan ontstaan op een vluchtroute. Door hierop gericht controles uit te voeren kunnen brandonveilige situaties in kaart worden gebracht. Met goede voorlichting en handhavend optreden kunnen deze situaties ongedaan gemaakt worden. In 2025 zullen minimaal twee woongebouwen gecontroleerd worden op (toegankelijkheid van) de vluchtroutes.

10.8 Inventarisatie landschappelijke elementen

De huidige landschapsinventarisatie in ons NedBrowser systeem is van 2011/2012. Toentertijd hebben de vijf gemeenten van de Noardlike Fryske Wâlden gezamenlijk deze inventarisatie laten uitvoeren door landschapsbeheer Friesland en Altenburg en Wilmenga.

Landelijk wordt er steeds meer aandacht aan de landbouw en het landschap gegeven. Ook in Friesland speelt deze materie. De indruk is dat er in het landschap in onze gemeente niet veel wijzigingen hebben plaats gevonden, voor wat betreft het aantal landschappelijke elementen. Voor wat betreft de kwaliteit van de landschappelijke elementen is er wel de indruk dat die wat afneemt.

Als proef willen we de landschappelijke elementen rondom Garyp allemaal opnieuw gaan inventariseren. Uit deze (steek) proef kunnen we dan concluderen of onze indruk juist is of dat we nog een kwaliteitsimpuls moeten overwegen.

10.9 Onderzoek verbreding inzet drone

In 2023 is afdeling Toezicht & Handhaving gestart met de inzet van de drone in het groendomein. Met de drone zijn inmiddels succesvol vele houtsingels en groenstroken in landelijk gebied gecontroleerd. In 2025 gaan we onderzoeken of we de drone breder kunnen inzetten, mogelijk in andere domeinen.

11. Borging

De Omgevingswet eist dat uitvoering van de VTH-taak voldoende moet zijn geborgd. Er moeten voldoende middelen beschikbaar zijn. Middelen in de vorm van medewerkers, budgetten en opleidingsmogelijkheden.

11.1 Beschikbare formatie

Voor de uitvoering van de taken is de volgende personele capaciteit begroot en beschikbaar:

Functie	Aantal fte
Administratief/juridisch medewerker bouw	0,25 (tijdelijk)
Adviseur landschapsonderhoud	0,28
Adviseur openbare ruimte en evenementen I	0,5
BOA domein I	1,5
Juridisch beleidsmedewerker handhaving	2,3 (+1,2 tijdelijk)
Medewerker kwaliteit en ontwikkeling	1
Medewerker Vergunningen APV en Bijzondere wetten	1,34 (+1,0 tijdelijk)
Toezichthouder APV/openbare ruimte/Alcoholwet II	1,00
Toezichthouder bouwen en brandveilig gebruik II	1,00
Toezichthouder bouwen/RO II	0,5
Toezichthouder bouwen/RO III	0,38
Toezichthouder brandveiligheid gebruik I	0,5
Toezichthouder groen/RO II	0,91
Toezichthouder milieu I	0,8
Toezichthouder milieu II	0,3
Teamleider	0,8

11.2 Financiën

Ten behoeve van de handhaving is materieel budget in de begrotingen opgenomen. Dit budget wordt ingezet ten behoeve van toezicht en handhaving. Voorbeelden hiervan zijn het laten uitvoeren van onderzoeken zoals bodem- en geluidsonderzoeken, de aanschaf en het onderhoud van handhavingsmateriaal en (veiligheids)middelen, de aanschaf van kleding en proceskosten (rechtbank / Raad van State).

Daarnaast is er algemeen opleidingsbudget deels ten behoeve van de opleidingen in het kader van de Kwaliteitscriteria Frysk Peil. Ten slotte is er budget voor het uitvoeren van EVC's (ervaringscertificaten). Dit is een nulmeting om te beoordelen of wordt voldaan aan de Kwaliteitscriteria voor individuele medewerkers. Nieuwe medewerkers die niet een EVC of EVP (voorloper van EVC) hebben, moeten deze alsnog uit laten voeren. Ook als een medewerker een andere krijgt dan waar hij/zij op is beoordeeld, moet voor dat deel nog een EVC worden uitgevoerd.

11.3 Opleidingen

Het op peil houden of brengen van inhoudelijke kennis is noodzakelijk voor professioneel toezicht en handhaving. Daarnaast zijn voor een aantal functies binnen de Eenheid Toezicht kwaliteitscriteria vastgesteld. De medewerkers die deze functies bekleden moeten o.a. voldoen aan bepaalde opleidingseisen. Dit is geborgd bij de medewerker Kwaliteit en Ontwikkeling VTH.

Voor het op peil houden van de kennis bij de medewerkers is in de begroting van gemeente Tytsjerksteradiel opleidingsbudget opgenomen.

Ten behoeve van de Eenheid Toezicht en Handhaving zijn in ieder geval de volgende opleidingen gepland.

Permanente her- en bijscholing BOA's

Alle BOA's moeten ieder jaar een module volgen in het kader van permanente her- en bijscholing. Alleen bij het voldoen aan deze opleidingseis kunnen de BOA-bevoegdheden worden behouden. Er is met een externe organisatie (NIVOO) een opleidingsovereenkomst afgesloten. NIVOO houdt voor onze gemeente bij wanneer door wie een module gevolgd moet worden.

Kwaliteitscriteria

Op grond van de kwaliteitscriteria (afdeling 18.3 Omgevingswet) moeten medewerkers (bij)scholing volgen om te kunnen voldoen aan deze criteria. Ook werken medewerkers nu met nieuwe wetgeving, waardoor extra inzet van de medewerkers wordt gevraagd om individueel en collectief met het nieuwe technisch juridisch kader te gaan werken. Dit geldt voor zowel de Omgevingswet en de Wkb, maar ook voor de (volledig nieuwe) Wet goed verhuurderschap.

Overig

Voor het overige wordt ad-hoc bijscholingstraject gevolgd, al naar gelang de behoefte.

Bijlage 1

JAARVERSLAG 2024¹

TOEZICHT EN HANDHAVING
Fysieke leefomgeving
Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel

Programma 2024:

- i. **Organisatie**
 - ✓ Actualisatie beleidstukken
 - ✓ Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
- ii. **Opleidingen**
 - ✓ Implementatie kwaliteitscriteria
- iii. **Vergunningen en meldinggericht toezicht**
- iv. **Projecten**
 - ✓ Zwemgebieden
 - ✓ Middelengebruik evenementen
 - ✓ Bezoeken van scholen
 - ✓ Bezoeken van jeugdketen
 - ✓ Uniforme aanpak van toezichthouders
 - ✓ Social media-accounts
 - ✓ Onderzoek inzet portofoons boa's
 - ✓ Handhaving op grondstoffenbeleidsplan
 - ✓ Aankleding en versiering horeca

Gemiddelde naleefscore
86%

Groen
98%

Uitrit
100%

Aanleg
100%

Kapvergunning/melding
97%

Ontheffing branden
96%

Milieu
91%

Kinderopvang
83%

Bouw
83%

Bestaande bouw
95%

Brandveiligheid
62%

Nieuwbouw
92%

Publiek domein
76%

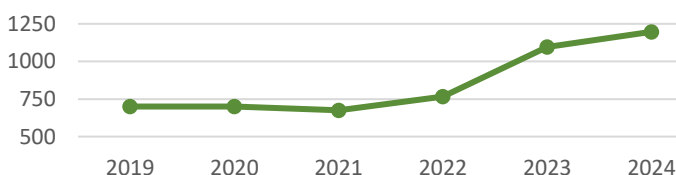
12 dagen regeling
88%

Alcohol <18
Niet uitgevoerd

Evenementen
74%

Horeca-exploitatie
65%

Aantal meldingen fysieke leefomgeving

Naleefscore in %

- Goed (85 – 100 %)
- Matig (50 – 85 %)
- Slecht (0 – 50 %)

¹ In dit jaarverslag zijn de resultaten van 1 oktober 2023 t/m 1 oktober 2024 opgenomen.

Organisatie

Nieuw beleid 'bestuurlijke aanpak van illegaal vuurwerk'

De afgelopen jaren is er diverse malen illegaal vuurwerk aangetroffen op plaatsen waar dit niet is toegestaan. Met het vaststellen van deze nieuwe beleidsregel wordt houvast gegeven aan bestuurlijk optreden tegen dergelijke overtredingen. Het beleid is voor beide gemeenten vastgesteld.

Actualisatie Bibob beleid

Bibob staat voor "bevordering integriteitbeoordelingen door het openbaar bestuur". Het oude Bibob beleid was afkomstig uit 2017 en naar aanleiding van diverse wijzigingen in wet- en regelgeving verouderd. Deze nieuwe beleidsregel is geactualiseerd en maakt een verruimde toepassing van de Wet Bibob mogelijk. Het doel van de Wet Bibob is voorkomen dat de gemeente criminele activiteiten of het witwassen van crimineel verdiend geld mogelijk maakt. De gemeente voert daarom een Bibob-onderzoek uit bij activiteiten die een verhoogd risico op criminaliteit hebben. Met dit onderzoek controleert de gemeente iemands integriteit, dus of iemand te vertrouwen is en niet betrokken is bij criminele activiteiten. De gemeente kan ook mensen uit iemands zakelijke omgeving onderzoeken.

Actualisatie standplaatsenbeleid en marktplaatsenbeleid

In 2024 is gestart met de actualisatie van het standplaatsenbeleid en het marktplaatsenbeleid. Het standplaatsenbeleid dateert uit 2013, de Marktplaatsverordening dateert uit 2003. Europese wetgeving maakt dat de manier waarop de stand- en marktplaatsen worden vergund moet worden vernieuwd. Op dit moment worden vergunningen voor onbepaalde tijd verleend. Met het nieuwe stelsel is dit straks niet meer mogelijk. Er worden vergunningen verleend voor maximaal 12 jaar.

Door met een transparant puntensysteem te gaan werken, voldoet de nieuwe regelgeving aan de vereisten van de Europese Dienstenrichtlijn en blijft er voldoende perspectief voor de ondernemers. Naar verwachting worden beide beleidsstukken in 2025 vastgesteld.

Actualisatie Terrassenbeleid en horecanota

Tot slot is gestart met de actualisatie van het terrassenbeleid en de horecanota. Voor beide beleidsstukken is een samenwerking met diverse afdelingen binnen de gemeente vereist. De actualisatie wordt in 2025 verder opgepakt.

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) zou op 1 juli 2024 in werking treden. De inwerkingtreding is uitgesteld naar, zoals het nu lijkt, 1 januari 2026. De wet regelt dat burgers en bedrijven hun zaken die ze met de overheid moeten doen, digitaal kunnen afhandelen. De mogelijkheid om per post met de overheid te communiceren blijft. Concreet betekent dit voor de afdeling Toezicht en Handhaving dat het digitaal indienen van handhavingsverzoeken mogelijk gemaakt moet worden. Inmiddels is dit op de website van de gemeenten mogelijk gemaakt.

Opleidingen

Om te voldoen aan de kwaliteitscriteria in het kader van het Frysk Peil zijn de verplichte opleidingen gevolgd. Zo is er door een aantal medewerkers de ééndaagse opleiding 'Erfgoed onder de Omgevingswet' gevolgd. Verder zijn door de boa's hun verplichte opleidingen gevolgd die nodig zijn voor het behouden van hun boa-bevoegdheid. Één van de toezichthouders bouw heeft een driedaagse opleiding gevolgd op het gebied van brandveilig gebruik. Tot slot zijn er nog enkele procesmatige cursussen gevolgd, welke niet zozeer zijn gericht op de inhoud, maar juist ervoor zijn bedoeld om bijvoorbeeld het rapporteren te verbeteren.

Vergunningen en meldinggericht toezicht

In 2024 zijn de gebruikelijke controles door de eenheid Toezicht en Handhaving uitgevoerd. Uitzondering hierop zijn de schenken-onder-18-controles in de horeca. Deze controles worden niet jaarlijks uitgevoerd. Daarnaast is de functie coördinator middelengebruik (afdeling Ontwikkeling & Advies Sociaal) in 2023 ingevuld. Met het invullen van deze functie

is eerst ingezet op preventie. Daartoe heeft onze afdeling in 2024 meegewerkt aan de vaststelling van een nieuw Preventie- en Handavingsplan Middelen.

Alle scores geven, bij elkaar berekend, een naleefscore. De naleefscore komt voor het jaar 2024 uit op 86%. Dit betekent een daling ten opzichte van 2023.² Met dit resultaat halen we een goede naleefscore. Specifiek zien wij op het gebied van APV en bijzondere wetten een daling in de naleefscore ten opzichte van de vorige jaren. Om die reden zal er in het uitvoeringsprogramma van 2025 extra controles uitgevoerd worden op de exploitatie- en alcoholvergunningen. Ook wordt er extra gecontroleerd op sluitingstijden.

Aantal meldingen fysieke leefomgeving

In 2024 zijn er in totaal 1197 fixi-meldingen binnengekomen en behandeld. Opnieuw een stijging ten opzichte van voorgaande jaren.³ Ook de komende jaren monitoren wij het aantal binnengekomen meldingen en zullen wij in de gaten houden of deze trend zich voortzet. Gelet op het hoge aantal binnengekomen meldingen, zijn niet alle fixi-meldingen opgepakt. Conform de risico-analyse in het VTH-beleidsplan krijgen meldingen een score. Overeenkomstig deze score worden meldingen direct (hoge score) of op een later moment (lage score) opgepakt.

Projecten

Zwemgebieden

De recreatieplassen zijn circa 25 keer bezocht. Er is twee keer geconstateerd dat er loslopende honden liepen op één van de strandjes, hetgeen niet is toegestaan. Dit is afgedaan met een waarschuwing. Verder hebben de (jeugd)boa's jongeren aangesproken op overlastgevend gedrag. Er zijn geen boetes uitgeschreven.

Middelengebruik evenementen

Er zijn 39 evenementen gecontroleerd op wederverstreking. Bij geconstateerde overtredingen werden leidinggevend en aangesproken, dit waren stopgesprekken. Er zijn geen boeterapporten of strafbeschikking uitgeschreven. Op drie evenementen is er door de boa's een actie uitgevoerd betreffende wederverstreking. Dit houdt in dat de boa's jongeren onder de 18 jaar die alcoholhoudende dranken nuttigden of voor handen hadden, hebben gewaarschuwd en zo nodig gevraagd naar een identiteitskaart.

Controles met betrekking tot drugs werden vooral bij de ingang van het evenement door toezichthouders en de beveiliging opgepakt bij de fouilleringen. Aangetroffen drugs werden overgedragen aan de politie.

Kermissen

In 2024 zijn 13 kermissen gecontroleerd op de RAS-nummers, er zijn geen overtredingen geconstateerd.

Bezoeken van scholen

In samenwerking met jeugdwerk van Kearn zijn er vijf scholen bezocht. Tijdens deze bezoeken is uitgelegd wat een jeugdboa doet en op welke wijze zij te bereiken zijn. Dit waren hoofdzakelijk voorstelronden. In de vervolggesprekken is geprobeerd om wat meer inzicht te krijgen over het gebruik van alcohol en middelen. Hierover laat de jeugd (nog) niet veel los. De samenwerking met Kearn wordt voortgezet.

Bezoeken van jeugdketen

Op verschillende dagen en tijdstippen zijn jeugdketen bezocht. Slechts een enkele keer is er daadwerkelijk jeugd aangetroffen in de keten. De gesprekken die gevoerd zijn waren wel erg open. Vooral het 'waarom' ze de keten bezoeken was een belangrijk item. Antwoord van de jeugd is dat er voor hen weinig is te doen in de omgeving en dat ze in een keet gezellig met elkaar kunnen zitten met een drankje.

² Naleefscores: 72% (2018) / 74% (2019) / 79% (2020) / 83% (2021) / 84% (2022) / 89% (2023)

³ Aantal binnengekomen meldingen fysieke leefomgeving: 1096 (2023) 765 (2022), 675 (2021), 700 (2020)

Uniforme aanpak van toezichthouders

Bij ieder dorp zijn door de toezichthouders/boa's afspraken gemaakt over de manier van werken. Dit houdt in dat er bij ieder dorp in de gemeente een aanpak over benadering van de jeugd is beschreven. Het is namelijk per dorp afhankelijk hoe de jeugd het best te benaderen zijn. Er is het afgelopen jaar een aantal hangplekken op de radar verschenen waar meer (repressief) toezicht is gehouden.

Social media-accounts

Vanwege de aanstaande ontvlechting is besloten om pas in 2025 over te gaan tot het maken van een account op social media platform Instagram.

Onderzoek inzet portofoons boa's

Na intern overleg is besloten niet over te gaan tot het dragen van portofoons. Op dit moment is er geen toegevoegde waarde.

Handhaving op grondstoffenbeleidsplan

Op 1 januari 2021 is het Grondstoffenbeleidsplan in werking getreden in de gemeente Tytsjerksteradiel. Eén van de BOA's domein I wordt ingezet om excessen met afvalafgifte (o.a. afvalbrandjes, afvaldumpingen, onjuiste afvalstromen in de grijze container, grijs afval in groene container) aan te pakken. In 2024 zijn er, in samenwerking met beheer, vier gevallen van 'onjuist aanbieden van afval' opgepakt.

Aankleding en versiering horeca

In de aanloop naar het EK voetbal 2024, heeft de gemeente de horeca per brief geïnformeerd over de brandveiligheid binnen hun etablissement (kroeg, hotel). Extra aandacht ging uit naar het gebruik van brandgevaarlijke versiering, het gebruik hiervan kan onveilige situaties opleveren. Uiteraard was de insteek om een adviserende benadering te kiezen i.p.v. een belerende benadering.

Wij hebben ervoor gekozen om deze actie op een praktische manier invullen te geven. De horeca uitbaters konden naar behoefte bij de gemeente op de lijn komen voor advisering over brandveiligheid, bijvoorbeeld het onderwerp versiering/aankleding. Doormiddel van steekproeven wilden we een beeld verkrijgen van de situatie rondom het thema aankleding/versiering binnen de horeca.

Brandveiligheid thuis

Brandveiligheid bij de mensen thuis verdiende evenwel de aandacht. Denk hierbij aan het versieren van de straat, in huis of het houden van een barbecuepartij waarbij door onzorgvuldigheid brandgevaarlijke situaties kunnen ontstaan. Op de websites van gemeente Tytsjerksteradiel en de gemeente Achtkarspelen is hier aandacht voor gevraagd, met tips over brandveilig leven.